

KRAJOWA IZBA BIEGŁYCH REWIDENTÓW
KRAJOWY RZECZNIK DYSCYPLINARNY

00-175 Warszawa, Al. Jana Pawła II 80
tel./fax 0-22 637 30 81-84, e-mail: biuro@kibr.org.pl

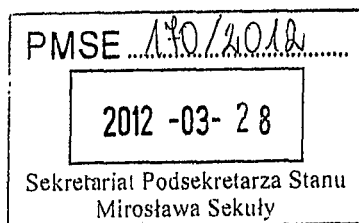
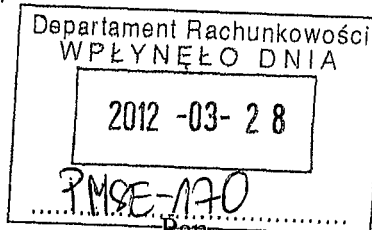
DR8/KNA/521/42/KXZ/2012
P. K. Łatorski
02.04.2012

DR
28.03.2012
PODSEKRETARZ STANU

Mirosław Sekuła
Warszawa, 23 marca 2012 r.

Znak: NSR-20120323-002

DR 8
V-ŚWI
28.03.2012

Pan
Mirosław Sekuła
Przewodniczący
Komisji Nadzoru Audytowego

Szanowny Panie Przewodniczący

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228), przedkładam sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego za 2011 rok.

W sprawozdaniu uwzględniono informacje, o których mowa w piśmie z dnia 15 marca 2012 r.; znak: DR8/KNA/521/64/2/KXZ/12/536.

2 *podpisana*

**KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY**

[Signature]
Andrzej Nowaczewski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEGO RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO ZA 2011 r.

Działając na podstawie art. 25 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228), zwanej dalej ustawą o biegłych rewidentach, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przedkłada sprawozdanie z działalności za 2011 r.

W czerwcu 2011 r. na VII Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów na Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wybrano Andrzeja Nowaczewskiego, który zastąpił na tym stanowisku Floriana Osękowskiego. Zmiany personalne dotyczyły również zastępców Rzecznika, i tak:

- w I półroczu 2011 roku funkcję pełnili: Alicja Garbalińska, Zofia Kielan, Zofia Kos-Sokołowska, Irena Kucharewicz, Janina Miler, Andrzej Nowaczewski, Michał Przybyła i Marek Strugała;
- od II półrocza 2011 roku funkcję pełnią: Alicja Garbalińska, Zofia Kielan, Halina Koniecka-Maliszewska, Zofia Kos-Sokołowska, Irena Kucharewicz, Janina Migdałek i Ewa Sobińska.

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. wpłynęło do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego 1039 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Ponadto Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny prowadził 160 spraw, które nie zostały zakończone w poprzednim roku oraz dodatkowo 1 sprawę (zakończoną na koniec 2010 roku), zwróconą przez Sąd w 2011 roku do rozpoznania przez Rzecznika.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny łącznie z zastępcami prowadził razem 1200 spraw, z których:

- zakończonych zostało przez Rzecznika w formie:
 - postanowień o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego 552
 - postanowień o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego 179
- przekazano do Sądu wnioski o ukaranie 123

- ponownie przekazano do Sądu sprawy dot. zażaleń na postanowienia Rzecznika o umorzeniu bądź o odmowie wszczęcia dochodzenia Dyscyplinarnego 5
- w toku postępowania pozostało na koniec roku 341 spraw.

Wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego kierowane były przez:

- Krajową Radę Biegłych Rewidentów 1135 wniosków
(dotyczy to w zasadzie spraw biegłych rewidentów niebiorących udziału w obowiązkowym doskonaleniu zawodowym w roku 2009 i 2010)
- Krajową Komisję Nadzoru 10 wniosków
- Komisję Nadzoru Audytowego 9 wniosków
- biegłych rewidentów 8 wniosków
- jednostki gospodarcze 11 wniosków
- osoby fizyczne 22 wnioski
- inne (anonim, inne jednostki ww. nie wymienione, wszczęte z urzędu) 5 wniosków

.....
Razem 1200 wniosków

Szczegółowe zestawienie liczby spraw prowadzonych w 2011 roku przez Rzecznika przedstawia załączona tabela (załącznik nr 1 do sprawozdania).

Struktura wnioskodawców w 161 sprawach przejętych z poprzedniego okresu była podobna i obejmowała wnioski:

- Krajowej Rada Biegłych Rewidentów w 143 sprawach
(za brak udziału w szkoleniu w 2009 roku),
- Komisji Nadzoru Audytowego w 4 sprawach,
- innych podmiotów (jednostki gospodarcze,
osoby fizyczne) w 14 sprawach.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w okresie sprawozdawczym wydał 1043 postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego oraz 461 postanowień o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przekazał do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego 123 wnioski o ukaranie. Poniżej przedstawiono zestawienie liczbowe spraw z podziałem wg

kwalifikacji prawnej dotyczącej najczęstszych zarzutów będących podstawą do wniesienia wniosków o ukaranie:

- 118 spraw dotyczyło biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym w roku 2009 oraz w roku 2010, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach, pkt 5.3. Zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (załącznik do uchwały Nr 1426/33/2009 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 listopada 2009 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów) oraz uchwały Nr 1422/33/2009 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 listopada 2009 r. w sprawie zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów;
- 3 sprawy wniesione przez KNA dotyczyły naruszenia przepisów ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1223, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o rachunkowości, w zakresie nierzetelnego i nieprawidłowego sporządzania sprawozdań finansowych (art. 45-48) oraz prowadzenia księgi przychodów i rozchodów zamiast ksiąg rachunkowych (art. 2 ust. 1 pkt 2), przy czym biegli rewidentzi badając sprawozdania finansowe, naruszyli jednocześnie podstawowe zasady wykonywania rewizji finansowej określone w normach wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uchwalonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (tekst jednolity – obwieszczenie z dnia 15.11.2005 r.) oraz zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów;
- 2 sprawy z wniosków osoby fizycznej i jednostki gospodarczej, dotyczyły również nieprzestrzegania norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta (obecnie krajowych standardów rewizji finansowej), a także ww. przepisów ustawy o rachunkowości, zasad etyki zawodowej oraz zasad niezależności określonych w art. 66 ust. 2 pkt 6 ustawy o rachunkowości, w którym powołane zostały przepisy art. 56 ust. 2-4 ustawy o biegłych rewidentach.

Skierowane przez Rzecznika w roku 2011 wnioski o ukaranie były poparte zebrany w sprawach materiałem dowodowym. Sąd, rozpoznając te sprawy w roku 2011 i częściowo w 2012, uznał winę obwinionych w 77 przypadkach, co stanowi 63%. W pozostałych 40 przypadkach sprawy zostały na etapie Sądu umorzone (dotyczy to głównie spraw biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym), a 6 spraw jest w toku.

W 7 przypadkach wniesione zostały przez strony postępowania zażalenia na postanowienia Rzecznika do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, z tego 1 sprawa pozostaje w

roku w Sądzie, 3 sprawy zostały pozostawione przez Sąd bez rozpoznania, w 1 sprawie Sąd utrzymał w mocy postanowienie Rzecznika, natomiast 2 sprawy zostały zwrócone do Rzecznika – do ponownego rozpoznania. Z uwagi na to, że na koniec 2011 roku ww. dwie sprawy pozostają w toku postępowania u Rzecznika – zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu jako sprawy w toku, a nie jako sprawy, w których przekazano zażalenia do Sądu.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny zakończył 731 spraw, wydając postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia oraz o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

Podstawą prawną zakończenia spraw w powyższy sposób przez Rzecznika były niżej wymienione przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.):

• art. 17 § 1 pkt 1 kpk	27 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 2 kpk	2 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 3 kpk	456 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 4 kpk	216 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 5 kpk	29 sprawach

Ponadto w jednym przypadku odmówiono wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach (przedawnienie ścigania), wobec faktu, że czyn wystąpił w 2006 roku, a skarga została złożona w 2011 roku.

W 456 przypadkach Rzecznik uznał, iż czyn biegłego rewidenta wskazany we wnioskach o wszczęcie postępowania, nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości. W przeważającej większości dotyczyło to spraw prowadzonych w związku z nieuczestniczeniem przez biegłych rewidentów w obligatoryjnym szkoleniu, które spowodowane było złym stanem zdrowia osób w zaawansowanym wieku i niewykonujących zawodu od kilku lat.

W 216 przypadkach umorzenia nastąpiły wobec ustawowego braku podstaw do ukarania, w związku ze skreśleniem z rejestru biegłych rewidentów osób, które złożyły w tej sprawie wnioski oraz zostały skreślone z powodu niepłacenia składek członkowskich.

Stosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym przepisów Kodeksu postępowania karnego wynika z art. 46 ustawy o biegłych rewidentach, ma to miejsce w związku ze stosunkowo minimalnymi uregulowaniami tych zasad w wymienionym akcie prawnym.

Przewidywana zmiana ustawy o biegłych rewidentach była przedmiotem analizy Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz przedstawienia uwag w tym zakresie na kwartalnej naradzie z Rzecznikami. Dotyczyły one głównie:

- przewidywanego poszerzenia zapisów odpowiedzialności biegłych za naruszenia określone w art. 31 ust. 1, a nie tylko za wykonywanie czynności w zakresie rewizji finansowej – art. 32 ust. 4,
- wyeliminowania obowiązku prowadzenia w każdej wnioskowanej sprawie postępowania wyjaśniającego,
- wprowadzenia postępowania dyscyplinarnego w oparciu o rozporządzenie Ministra Finansów, co ograniczy stosowanie procedur wg Kodeksu postępowania karnego, jednak w tym zakresie sprzeciw budzi ograniczenie roli samorządu, który aktualnie jest uprawniony do uchwalania Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, a nadto zwraca się uwagę na praktyczne wdrożenie procedur aktualnie obowiązujących,
- zwiększenia roli nadzoru ze strony Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu dyscyplinarnym, wg projektu jednak przekazywanie temu organowi odpisów postanowień o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania oraz o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego ma charakter formalny, stąd celowe byłoby ograniczenie tego typu działania do spraw, w których KNA wstępuje do sprawy na prawach strony,
- wątpliwości w zakresie stosowania kary dodatkowego szkolenia wymienionej w art. 31 ust. 3, gdyż przepis ten nie zawiera wskazań co do przyczyn jego zastosowania jako kary dodatkowej oraz czy ma to być podwojenie kary za niedopełnienie obowiązków obligatoryjnego doskonalenia zawodowego czy też ta dodatkowa kara ma na celu uzupełnienie wiedzy w zakresie ujawnionych nieprawidłowości w wykonaniu rewizji finansowej – w efekcie braku tego typu wskazań rzecznicy nie wnoszą o jego stosowanie w postępowaniu sądowym.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny na przeprowadzonych w 2011 roku trzech naradach ze swoimi zastępcami, omawiał także zasady dotyczące orzecznictwa dyscyplinarnego, zmiany wzorów, postanowień i zarządzeń w toku postępowania dyscyplinarnego, a także procedury w zakresie prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych według wymogów ustawy o biegłych rewidentach, w powiązaniu z wymogami przepisów Kodeksu postępowania karnego. Na jedną z porad zaproszono prokuratora, który wygłosił wykład na temat podstawowych problemów występujących w pracy Rzecznika Dyscyplinarnego na etapie postępowania wyjaśniającego i przygotowawczego. W toku porad omawiano również problematykę

dotyczącą polityki badania sprawozdań finansowych i wnioski zawarte w Zielonej księdze KE oraz oświadczenie w sprawie obowiązków członkowskich IFAC – OOC-6 w sprawie postępowań dochodzeniowych i dyscyplinarnych.

W listopadzie 2011 r. została zorganizowana wspólnie przez Sąd i Rzecznika konferencja szkoleniowa dla członków składów orzekających i zastępców Rzecznika. Wykłady prowadzone przez sędziego Sądu Okręgowego i adwokata dotyczyły prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych z uwzględnieniem przepisów Kodeksu postępowania karnego, tj. odpowiedniego ich stosowania przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Ponadto na konferencji podjęte zostały tematy postępowania dowodowego na etapie Krajowej Komisji Nadzoru i Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz mediacji w postępowaniu karnym.

W roku 2011 Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny – działając na podstawie przepisu § 67 Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, trzy razy wydawał zarządzenia o powołaniu trzyosobowego Zespołu Rzeczników do rozpatrzenia skargi na działania zastępców Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego związane z prowadzonymi przez nich sprawami dyscyplinarnymi. W dwóch przypadkach Zespół Rzeczników potwierdził prawidłowy tok postępowania dyscyplinarnego, natomiast w trzecim przypadku Zespół wskazał na celowość wydania odrębnego postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego do zgłoszonej odrębnie drugiej skargi przez wnioskodawcę na badanie sprawozdania przez biegłego rewidenta, wobec którego prowadzone było w chwili jej wniesienia dochodzenie dyscyplinarne. Skarga ta włączona została do tego postępowania i była objęta postępowaniem dowodowym, jednak dla zachowania procedury i wniosku wnoszącego skargę, zalecono prowadzącemu sprawę Rzecznikowi wydanie brakującego postanowienia, bez wyodrębniania sprawy.

Ponadto Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny działając na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego w dwóch przypadkach zawiadomił prokuratora o podejrzeniu popełnienia przez biegłych rewidentów przestępstw przewidzianych – w jednym przypadku w art. 77, w drugim przypadku w art. 78 ustawy o rachunkowości. Realizowano w tym zakresie wskazania KNA, przy czym sprawy te omówiono również na kwartalnej naradzie Rzeczników.

Również w roku 2012 w celu usprawnienia pracy Rzeczników w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających oraz dochodzeń dyscyplinarnych podejmowane będą następujące czynności:

- opracowywanie i doskonalenie – w zależności od potrzeb – wzorów postanowień, zarządzeń, pism i wniosków o ukaranie,
- kontrola jakości pod względem prawnym i merytorycznym przygotowywanych dokumentów stosowanych w postępowaniu dyscyplinarnym,
- bieżące monitorowanie stopnia zaawansowania spraw u poszczególnych zastępców, aby nie dopuścić do przekroczenia terminów procesowych.

Problematyka ta będzie realizowana na bieżąco oraz na kwartalnych naradach Rzeczników, łącznie z poszerzaniem wiedzy w zakresie wprowadzania w praktyce działania samorządu nowych rozwiązań w zakresie rewizji finansowej oraz obowiązującego od początku 2012 r. Kodeksu etyki zawodowej IFAC.

Planowane jest także zorganizowanie konferencji szkoleniowej Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wspólnie z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym w celu omówienia aktualnych spraw wiążących się z postępowaniem dyscyplinarnym, w tym zasad odpowiedniego stosowania – w myśl naszej ustawy – przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego opracowano z przeznaczeniem dla:

- Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
- Komisji Nadzoru Audytowego.

KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Andrzej Nowaczewski

Załącznik 1

Zestawienie liczby spraw prowadzonych przez KRD w 2011 r.

Warszawa, dnia 23 marca 2012 r.

Załącznik do sprawozdania KRD – 2011

Liczba spraw, które prowadził Rzecznik w 2011 roku	Czego dotyczyły wnioski	Liczba spraw, które zakończył Rzecznik (zamknięcie. post. wyjaś. i odmowa wszczęcia dochodzenia)	Liczba spraw, które zakończył Rzecznik (umorzenie dochodzenia)	Razem sprawy zakończone przez Rzecznika	Liczba spraw skierowanych do Sądu	Sprawy w toku na 31.12.2011 r.
143	dotyczą biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w szkoleniu w 2009 roku	15	69	84	59	-
992	dotyczą biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w szkoleniu w 2010 roku	525	107	632	59	301
9	wnioski z KNA	1	–	1	3	5
10	wnioski z KKN	1	–	1	–	9
46	inne	15 (w tym 5 zażaleń)	3	18	2	26
RAZEM 1200		557-5 zażaleń = 552	179	736-5 zażaleń = 731	123	341

KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Andrzej Nowaczewski